

Fiona Valpy

Mehiläishoitajan salaisuus

Suomentaneet Lauri Sallamo ja Heidi Tihveräinen

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Lainaus s. 7: Kahlil Gibranin teoksesta Profeetta,
suomentanut Annikki Setälä, Karisto 1968.

Lainaus s. 316: Albert Camus'n kirjoituksesta ”Paluu Tipasaan”
teoksessa Esseitä: valikoima, suomentanut Leena Löfsted, Otava 1963.

Englanninkielinen alkuteos: *The Beekeeper's Promise*

Copyright © 2018 Fiona Valpy Ltd
All rights reserved.

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Otava 2024

ISBN 978-951-1-47515-6

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2024

Omistettu rakkaudella ystävälleni Michèlelle

Menkää pelloillenne ja puutarhaanne ja te opitte,
että mehiläinen kerää huvikseen hunajaa kukista.
Mutta kukka antaa myös mielellään hunajansa
mehiläiselle.
Sillä mehiläiselle kukka on elämän lähde.
Ja kukalle mehiläinen on rakkauden sanansaattaja.

Profeetta – Kahlil Gibran

Hunajamehiläinen tanssii ilmaistakseen pesänsä muille
työläisille, kuinka kaukana ja missä suunnassa uusi
ruoankeruupaikka on. Mehiläinen tanssii kahdeksikko, tehden ensin puoliympyrän myötäpäivään, sitten suoran
viivan [...] ja lopulta puoliympyrän vastapäivään.
Talvella mehiläiset lopettavat ruoanhankinnan ja kerääntyvät
kuningattarensa ympärille pesän keskelle. Ne tuottavat lämpöä
”värisyttämällä” itseään eli jännittämällä ja rentouttamalla
normaalisti lentämiseen käytettäviä lihaksia.

Vapaasti suomennettu teoksesta
The Beekeeper's Bible – Richard Jones
ja Sharon Sweeney-Lynch

Ensimmäinen osa

Eliane: 2017

Hän tiesi, että tämä kesä olisi hänen viimeisensä. Luihin ja ytimiin takertunutta väsymystä ei edes loppukevään lämmin aurin-gonpaiste pystynyt karistamaan. Olihan kesiä toisaalta ollut jo monta. Miltei satakunta. Hän nosti katseensa kukkulan laelle, viiniköynnösten takana levittäytyvän hautausmaan suuntaan, missä hänen rakkaimpansa lepäsivät. He odottivat häntä nyt saapuvaksi.

Ensimmäinen pesästään ulos kömpinyt työmehiläinen len-teli uneliaasti ympyrää kirkkaassa aamuilmassa etsien mettä erit-täviä kukkia, jotka hän oli puutarhassaan kasvattanut. Se hais-toi hänen mehiläisvahalta ja hunajalta tuoksuvan, iän uurtaman ihonsa ja alkoi pörrätä hänen ympärillään. ”Hyvää huomenta sinullekin.” Nainen hymyili. ”Älä huoli, en minä sinua vielä aio hylätä. Tiedän, että työtä yhä riittää.”

Hän laski kehikoilla lastatun korinsa valkoiseksi maalattujen mehiläispesien viereen ja kohotti leveälierisen hattunsa verkkoa pään ja olkapäiden yli. Hän raotti ensimmäisen pesän viistoa kattoa ja kumartui tarkastelemaan kuningatartaan palvelevaa, kuhisevaa kuhnurijoukkoa. Yhdyskunta oli pärjännyt hunaja-varannoillaan mainiosti talven yli ja jopa kasvanut.

Hän asetti uudet kehikot tyhjiin laatikkoon ja nosti sen pesässä ahkeroivien mehiläisten yläpuolelle. ”Olkaa hyvä – nyt on tilaa laajentaa”, hän totesi niille. ”Ja varastoida tämän kesän hunajaa.”

Nainen kävi järjestelmällisesti läpi jokaisen pesän. Saatuaan urakkansa päätökseen hän seisahtui venyttelemään kehikoiden ja laatikoiden nostelusta kipeytyynyttä selkäänsä. Hän kohotti katseensa koreasti levittäytyviin akasian lehtiin, joiden varjo lankesi täplikäänä mehiläispesien ylle. Aivan pian puu puhkeaisi hopeanvalkoiseen loistoon, ja sitten mehiläiset herkuttelisivat kukkien makealla medellä. Hänen akasihunajansa olisi yhtä kultaista ja makeaa kuin itse kesäkin.

Hän hymyili itsekseen. Kyllä vain, oli mennyt monen monta kesää. Mutta olisi suuri lahja saada vielä yksi.

Abi: 2017

Olen eksyksissä. Eksyksissä Ranskassa, kuten päässäni pyörivässä typerässä laulussa hoilataan. Pysähdyn hetkeksi kuivaamaan kasvoni paitaani, joka sekin on jo hiestä märkä. Tie kulkee harjanteella jyrkästi viettävän rinteän reunalla, ja on pakko myöntää, ettei tämä ole hassumpi paikka joutua eksyksiin. Edessäni levittäytyy vihreiden ja kultaisten niittyjen tilkkutäkki, jota tummat metsiköt siellä täällä rajaavat. Joki mutkittelee alla levittäytyvässä laaksossa leveänä satiininauhana.

Rauhaa ja hiljaisuutta Ranskan auringon lämmössä. Juuri selaista kuin kuvittelinkin ilmoittautuessamme Prun kanssa joogaretriittiin. ”Kuule Abi, sinä tarvitset tätä.” Hän esitteli minulle hienoa mainoslehtistä, kun olimme pakkaamassa mattojamme ja kiskomassa kenkiä jalkaan perinteisen torstai-illan joogatunnin jälkeen. ”Keväinen viikko joogaa, meditaatiota ja mindfulnessia keskellä Ranskan maaseutua”, hän luki ääneen.

Jätin sanomatta, etten ollut parin viime vuoden aikana juuri poistunut asunnostani enkä kuukausiin käynyt kauempana kuin joogatunneilla. Jos ei siis laskettu sairaalakäyntejä, kun fysioterapeutit ja psykologit olivat yrittäneet kursia särkynyttä kehoani kokoon.

Retriitti oli silti houkutteleva ajatus. Olin aina pitänyt Ranskasta. Ainakin teoriassa: en nimittäin ollut koskaan oikeastaan matkustellut siellä – kuten en muissakaan maissa. Ranska oli kuitenkin aina ollut lempiaineeni koulussa. Olin pärjännyt siinä hyvin, ja oli ollut ihanaa uppoutua oppikirjassa seikkailevan perheen, Mamanin, Papan ja Marie-Clauden, tavalliseen, turvalliseen elämään. Ja tiesin, että minun täytyisi tehdä enemmän töitä ja käydä ahkerammin ulkona ohjatakseni elämäni jälleen oikeille raiteilleen. Kuvittelin, että matkustaminen olisi Prun kanssa helpompaa. Hän on hyvää seuraa ja sangen järjestelmällinen ihminen. Olimme ystäväystyneet kanelichaiteen ääressä sen jälkeen kun hän oli alkanut käydä joogassa avioeronsa jälkeen. Hän on huumorintajuinen tyyppi eikä mikään ärsyttävä jaarittelija, joten arvelin hänen olevan kelpo matkatoveri ja suostuin lähtemään mukaan. Hän ilmoitti meidät jo samana iltana retriittiin ja varasi lennotkin, enkä enää voinut perääntyä, vaikka olisin kovasti halunnutkin heti sen jälkeen kun hän soitti kertoakseen varauksesta.

Sen siitä spontaaniudesta saa, tuumin astellessani kuumaa asfalttia pitkin. Siitä ei koskaan koidu mitään hyvää. Ja nyt minulla ei ole hajuakaan, mihin pitäisi mennä. Kylästä kohti kukkulaa, halki viiniköynnösten – kaikki viinitarhat näyttävät mielestäni aivan samanlaisilta. Pieni osa minua on toki sitä mieltä, että täällä on kaunista, kun kultainen valo lankeaa käppyräisen, lähes kuolleelta näyttävän puun vehreille lehdille.

En halua kuitenkaan unohtaa kiukkuani upeiden maisemien tähden. Olen raivoissani Prulle, joka jätti minut kuin nallin kalliolle, joten sappeni saa kiehua vielä jonkin aikaa. Terapeuttini olisi mielissään. Hän on aina sanonut, että kiukku on osa paranemista. Ainakin tunnen jotain. Hankala sanoa, onko se parempi kuin etten tuntisi mitään.

Retriittiesitteen lupaama rauha ja valaistuminen loistavat joka tapauksessa poissaolollaan. Talsin vielä vähän matkaa eteenpäin. Tiedän, etten voi moittia Pruta. Moni muukin olisi hänen sijasaan tarttunut tilaisuuteen. Ajatus kylvystä ja oikeasta sängystä, varsinkin timmin ja taipuisan hollantilaismiehen seurassa, on varsin houkutteleva. Olen oikeasti vain kateellinen, mutta minulla on silti lupa olla hänelle vihainen.

Pru oli tavannut miehen vessajonossa toisena päivänä lounaan jälkeen. Armas Prudence on harkitsevaa tarkoittavasta nimestään huolimatta kovin liukas liikkeissään. Heidän välilleen oli kuulemma välittömästi syntynyt yhteys. Hän käytti sanaa ”sukulais-sielu”, kun lopulta yhytti minut ja asettui istumaan viereeni lounaspöytään.

”Ai koska teillä tuli samaan aikaan tarve mennä vessaan hotkituanne lautasellisen tulista linssipataa? Mahtaakohan siinä sittenkään olla kyse sielujen sympatiasta”, en voinut olla toteamatta.

Pru ei ollut piikittelystäni millänsäkään vaan jatkoi: ”Hän maksoi ylimääräistä saadakseen huoneen läheisestä majatalosta. Rakennus on ilmeisesti upea. Hänen huoneessaan on myös poreamme.”

Huokaisin. ”No se kyllä voittaa homeisen suihkun, jonka betonilattian nurkassa on klöntti vanhaa laastia.”

Olimme saapuneet retriiittiin kolme päivää sitten. Perille päästyämme oli jo ilta, ja useimmat olivat asettuneet aloilleen, pysyttäneet telttansa ja tutustuneet paikkoihin. Solmuvärjättyyn t-paitaan pukeutunut työntekijä, jonka kaljuksi ajeltu päälaki kiilteli ilta-auriongon paisteessa, näytti meille telttapaikkamme. Olimme selvästikin saaneet viimeisen vapaan paikan, jolla oli ”kätevä sijainti” heti käymälöiden vieressä. Saimme lopulta telttamme koottua, vaikka meillä menikin hetki selvittää, miten kepit oli tarkoitus asentaa. Kiilojen nakuttaminen kuminuijalla

kivikovaan maahan ei myöskään ollut erityisen helppoa. Lopulta saimme kolme teltankulmaa kiinni melko tukevasti, neljännen hieman huterasti, ja sidoimme teltan vielä varmuuden vuoksi kahdella narulla edestä ja takaa. Tuulesta ei toisaalta ole tarvinnut huolehtia. Sää on suosinut meitä – ainakin siinä asiassa esite oli oikeassa. Yöt ovat olleet viileitä, mutta aamuauringon noustua ilma lämpenee nopeasti ja keskipäivällä on jo hiostavan kuuma.

Tien reunasta kuuluva kahina saa minut säpsähtämään, ja näen vilaukselta ohuen keltamustaraitaisen käärmeen luikertelevän tiehensä. Luihu kaveri. Sellaisia onkin syytä varoa. Vedän syvään henkeä ja puhallan keuhkoni tyhjiksi rauhoitellakseni itseäni, kuten terapeutini on neuvonut minua tekemään silloin kun aivoni menevät hälytystilaan.

Ryhdistäydä, komennan itseäni. Koeta pysyä ohjaksissa: se on kaikkein tärkeintä. Älä anna muistoille valtaa. Ole kärsivällinen – sitähän kaikki hokevat.

Pääsen kukkulan laelle, josta tie jatkuu jonkin aikaa tasaisena ennen kuin jälleen jyrkkenee. Pysähdyn vetämään henkeä ja hie-romaani kylkeäni, jota pistelee inhottavasti, ja jatkan matkaa rauhallisempaan tahtiin. Vilkaisen kelloani. Se on jo yli kuuden. Joogakeskuksen ruokasalissa on nautittu illalliseksi annos riisiä ja kasvismuhennosta ja jälkiruoaksi hedelmä. Meidät on pantu puhdistuskuurille, vaikka terveellinen ruokavalio on aiheuttanut toistaiseksi vain kättyisyyttä, pääkipua, ilmavaivoja ja pahanhajuista hengitystä – melkoista myrkkyä siis! Kukaan ei ainakaan pääse tämän loman aikana lihomaan, elleivät Pru ja hänen hollantilaismiekkosensa syöpöttele salaa ylellisessä majatalossaan. He varmaan siemailevat sängyssä samppanjaa ja syövät suklaata.

Talsiessani eteenpäin mietin, että tekisin mitä tahansa, jos saisin kunnan pekoniileivän. Tuota lausahdusta varmaan harvoin kuulee joogareitissä, vaikka moni luultavasti ajatteleekin niin

joogatyynyllä istuessaan ja mielentyhjennysharjoituksia tehdes-
sään. Tai kenties minä olen ainoa.

Ensimmäinen ilta oli ollut melkoisen uuvuttava. Teltanpysty-
tyksen jälkeen oli aika lähteä illalliselle, ja seurasimme muiden
retriitivieraiden perässä jonottamaan tarjoilupöytien luo. Kaikki
vilkuilivat toisiaan arvioivasti koettaen samalla antaa itsestään
rennon joogihenkisen vaikutelman. Pru oli vaihtanut ylleen pit-
kän ja liehuvan kaftaanityylisen asun, jollaisia hän ei yleensä kos-
kaan käyttänyt. Oloni oli likainen ja hikinen teltan pystytyksen
jäljiltä. En ollut jaksanut vaihtaa vaatteita, joten ylläni oli tut-
tuun tapaan paita ja farkut, jotka kätkivät käsivarsien ja jalkojen
näkyvimmat arvet. Tunsin jo, miten hyttysset söivät nilkkojani
sandaalin remmien yläpuolelta.

Illalla teltassa Pru puhkesi hervottomaan hihitykseen, kun
kysyin: ”Onkohan itikoiden tappaminen sallittua, vai tuottaako
se huonoa karmaa?” Kaivoin hyttysuihkeen esiin. Kaikki keinot
käyttöön hyvien yöunien tähden, vaikka näyttikin pahasti siltä,
etten nukkuisi silmäystäköön – yön viileys ja kosteus oli hiipinyt
teltaan, hyttysenpuremat kutisivat ja vessojen ovet paukkuisivat
taatusti koko yön. Oloni ei ollut erityisen seesteinen, kun läheis-
sen maatilan kukko alkoi kiekua aamun koittaessa juuri kun olin
viimein saanut nukahdettua.

Ohitan tien vieressä nököttävän mökin, ja yhtäkkiä eteeni
ilmestyy kuin tyhjästä koira, joka rynnii minua kohti raivok-
kaasti haukkuen. Saan sätkyn, ja aivoni kytkeytyvät jälleen häly-
tystilaan. Onneksi minun ja koiran välissä on aita. Vaarallista
seutua tämä käärmeiden ja raivohullujen koirien valtakunta.

Sandaali on hangannut kantapäähäni rakon, joten pysähdyn
ja kumarrun avaamaan kengän remmit äskeisestä läheltä-piti-
tilanteesta tärisevin sormin. Iho on mennyt rikki. Nyt onkin
mukava kävellä takaisin joogakeskukseen. Minulla ei ole aavistus-

takaan, missä olen tai kuinka kauas olen kävellyt. Näen edessäpäin mäen päällä kohoavan korkean rautaristin, nilkutan sen luo ja istuudun nurmikolle (tarkistettuani tietysti ensin, ettei siellä ole käärmeitä). Ristin kupeessa merkkipaalussa lukee: ”Sainte-Foy-la-Grande 6 Kilomètres”. Vieressä on sinipäinen tolppa, jossa on keltainen simpukankuorta muistuttava kuvio. Pyhiinvaellusreitintä merkki – Pru intoili siitä toissa päivänä lukiessaan aamiaisella matkaopastaan.

Muistelen meditointialissa aamulla käytyä keskustelua karmasta: minkä taakseen jättää, sen edestään löytää. Minun oli tehnyt mieli mulkaista Pruta rumasti, mutta se olisi tietenkin aiheuttanut huonoa karmaa, joten hillitsin itseni. Hän ja hollantilaismies istuivat pari tyynyriiviä edempänä. Pru oli pyytänyt minut heidän viereensä, mutta olin pudistanut päätäni ja istunut aloillani. *Ei kiitos. En tarvitse armopaloja enkä todellakaan halua olla kolmantena pyöränä.* Istuin pienellä violetilla tyynylläni jalat ristissä, vaikka kipeä polveni aneli armoa ja toinen jalkani oli jo nukahtanut. Onnettomuudestani oli pian kaksi vuotta, ja olisi voinut kuvitella, että olisin fysioterapian ja joogan avulla jo toipunut vammoistani. Suljin silmäni, jotten joutuisi katselemaan Pruta, joka kääntyi viiden minuutin välein hymyilemään minulle. Hän yritti varmasti vain olla sovitteleva, mutten osannut tuossa mielentilassani tulkita hymyä muuksi kuin omahyväiseksi.

Miten kummassa kukaan jaksaa istua aloillaan niin pitkään? Mukavaa asentoa ei vain löydy, vaikka kuinka kiemurtelee. Olo muuttuu levottomaksi ja ajatukset alkavat laukata. Se siitä mielen tyhjentämisestä, vaikka kipeästi olisinkin sitä kaivannut.

Minusta on alkanut tuntua, ettei meditaatio ole minua varten. Tämänkin iltapäivän kävely oli varattu meditaatiolle. Tarkoitus oli tyhjentää pää ajatuksista. Ei siis täyttää sitä niillä, niin

kuin olin tehnyt. Retriittiläiset meditoivat laahustamalla joogakeskusta ympäröivillä niityillä kuin zombit, jokaiseen askeleeseen keskittyen – hetkessä eläen, kuten meille oli neuvottu. Pari ensimmäistä minuuttia sujuivat ihan hyvin, mutta keskittymiseni herpaantui, kun näin Prun ja herra Hollannin astelemassa rinnakkain, ja pakenin pienelle metsäpolulle. Minulle oli yhtäkkiä tullut pakottava tarve päästä pois huojuvan ihmisjoukon keskeltä.

Oli huojentavaa karata viileään ja turvalliseen metsään, jossa en tunne oloani yhtä paljaaksi. Edellisestä paniikkikohtauksesta on aikaa (lääkitys on auttanut pitämään ne poissa), mutta kurkuani oli alkanut kuristaa, rintaani puristaa ja sydän oli jyskyttänyt. Tuntuu helpottavalta olla viimein yksin. En ole tottunut olemaan jatkuvasti ihmisten seurassa.

Mietin, montakohan kilometriä olen kävellyt. Merkkipaalusta ei ole apua, sillä olen tyystin pudonnut kartalta. Olen hiestä litimärkä, ja kantapäissäni on valtava rakko. Tutkiskelen jälleen jalkaani ja huomaan, että rakon kohdalle on ilmestynyt vesirakkula. Koetan karkottaa kivun mielestäni raapimalla nilkassa olevaa hyttysenpuremaa niin raivokkaasti, että iho menee rikki. Nojaudun sitten karkeapintaista merkkipaalua vasten ja oikaisen sääreni vilkuillen ympärilläni avautuvaa näkymää.

Viinitarhat levittäytyvät joka suuntaan, ja siellä täällä kohoaa kermanvaaleita kivirakennuksia. Tiilikatot loistavat punaisina ilta-auringon valossa. Kukkulan huipulla käy kevyt tuulenvire. Kohotan helpottuneena leukaani ja annan ilmavirran viilentää hikistä kaulaani ja kuumottavia poskiani. Onneksi paluumatka on alamäkeä. Jos seuraan tietä alas asti, saatan törmätä tuttuun maamerkkiin tai joogakeskukselle opastavaan kylttiin.

Käännyn katsomaan tulosuuntaan päin ja järkytyksekseni näen, että taivaalle on kerääntynyt valtavia, tummia sadepilviä.

Ne paisuvat miltei silmissä vyöryessään auringon eteen, ja samassa kullanhohhteinen valo muuttuu synkän purppuraksi. Ympärilleni laskeutuu pahaenteinen hiljaisuus, ja huomaan, että kävelyäni säestäneet linnut ja sirkatkin ovat vaienneet. Otan tukea merkki-paalusta, tartun toisella kädellä ristin alaosasta ja kampean itseni pystyyn siirtäen varovasti painon kipeälle jalalleni. Olisi paras palata kiireen vilkkaa keskukselle ennen kuin myrsky puhkeaa.

Samassa kuulen moottorin jyrinää, kun valkoinen pakettiauto kaartaa viereeni. Odotan näkeväni kuskin paikalla verkkopaitaan sonnustautuneen kaljuuntuvan ranskalaismiehen, mutta ratin takana istuukin ikäiseni nainen, jonka pitkät tummat hiukset on sidottu siististi ponihännälle. ”Hyppää kyytiin”, hän huikkaa moottorin möristessä ja ulvovan tuulen pöllyttäessä tien reunasta hiekkaa ilmaan. Vilkaisen huolestuneena tummien pilvien peittäessä taivasta. Onkohan täällä päin maailmaa tornadoja?

”Olin juuri...” jätän lauseen kesken ja viiton tietä kohti siihen suuntaan, missä luulen joogakeskuksen olevan.

Sadepisaroiita alkaa putoilla edessä kaartuvalle tomuiselle tielle ja sitten kasvoilleni. Ne tuntuvat hätkähdyttävän kylmiltä. Painan pääni ja suljen silmäni suojautuakseni yllättävän vihamieliseltä sateelta ja kiipeän etupenkille.

”Olen Sara Cortini – hauska tutustua”, hän esittäytyy englanniksi (miten he *aina* tietävät, etten ole ranskalainen?). ”Asun tässä lähellä.” Hän osoittaa seuraavaa kukkulaa, jonka myrsky uhkaa pian nielaista. ”Tule sinne pitämään sadetta, ja vien sinut sen jälkeen kotiin. Missä sinä majaillet?”

”Joogakeskuksessa. Nimeni on Abi Howes.”

Sara nyökkää, panee vaihteen silmään ja kaasuttaa jyrkkää ja pölyistä tietä pitkin myrskyä pakoon. Hyppäämme autosta ulos ja syöksymme kohti kauniin kivirakennuksen oviaukkoa, mutta valtavat jäiset pisarat kastelevat meidät alta aikayksikön.

”Mikä tämä paikka on?” kysyn. Vilkuilen juostessani ympärilläni kukkulan laella kohoavia rakennuksia.

Hän pamauttaa oven kiinni takanamme, tarttuu keittiöpyyhkeeseen ja ojentaa sen minulle, jotta voin kuivata kasvot ja paidan.

Sitten hän sanoo: ”Tervetuloa Château Bellevuehyn.”

Eliane: 1938

Joen henkimä usva leijui padon yllä auringon noustessa. Myöhäiskesän aamun valo oli yhtä pehmeää ja kullanhoitoista kuin puutarhassa kypsyvät päärynät ja kvittenit, ja yön hiljaisuus vetäytyi nousevan auringon tieltä länteen mustapääkertun laulun mukana.

Myllyn ovi aukesi ja ulos livahdi hoikka hahmo, joka asteli paljain jaloin kasteisen nurmikon poikki. Vauhtia eivät hidastaneet sammalpeitteiset kivetkään, kun hän ylitti niitä pitkin kapean kanavan, jossa vesi virtasi kuohuen ja vaahdoten jykevän myllynrataan käyttövoimaksi. Eliane siirsi sylissään olevat kolme leveää puista rimaa oikeaan käteensä, tarttui vasemmalla hameensa helmoihin ja käveli varmoin askelin padon reunalle.

Elianen isä Gustave oli tullut tyttärensä perässä ulos keräämään polttopuita ja pysähtyi nyt katselemaan unenomaista näkyä, kun Eliane kahlasi nilkkoihin asti ulottuvassa vedessä joen poikki usvan verhotessa hänen jalkojaan. Eliane vilkaisi olkansa yli kuin olisi aistinut isänsä läsnäolon. Hän näki jo kaukaa isänsä epätavallisen vakavasta ilmeestä, että tämä murehti taas uuden sodan puhkeamista. Edellisestä kauheasta sodasta, josta isän isä ei ollut palannut, ei ollut kulunut edes kahtakymmentä vuotta. Hän

kohotti puurimoja tervehdykseksi, jolloin isän kasvoille levisi tuttu lämmin hymy.

Joen toisella laidalla mehiläispesien luona akasiapuiden alla oli hiljaista. Asukkaat värjöttelivät pesissään odottaen, että auringon säteet alkaisivat lämmittää. Hän veti varovasti esiliinansa taskusta ohuita narunpätkiä ja satoi puurimat pesien sisäänmenoaukkojen eteen ennen kuin mehiläiset lähtisivät liikkeelle. Pesät vietäisiin tänään kukkulan laelle kartanon muurien suojaamaan puutarhaan talven ajaksi.

Château Bellevuen keittiöpiikana Eliane voisi käydä päivittäin katsomassa mehiläisiä ja tarvittaessa täydentää niiden soke-rivarastoja, jos talvi sattuisikin jälleen olemaan erityisen ankara. Herra kreivi oli mielellään suostunut Elianen varovaiseen pyyntöön tuoda mehiläiset kartanolle. Kreivi oli huomannut, miten taitava Eliane oli huolehtimaan luonnon luomuksista: hän sai mehiläiset tuottamaan runsain määrin hunajaa tihkuvia vahakakkuja ja puutarhan yrtit ja muut kasvit kukoistamaan siisteissä riveissä. Jopa kartanon keittäjä, pelottavan tehokas madame Boin, vaikutti tyytyväiseltä Elianen työhön, ja naisen oli kuultu hyräilevän tyytyväisenä hyöriessään puhtaaksi kuuratus keittiön-pöydän ja hellan välillä.

Myllyn tilavassa keittiössä Eliane täytti pienen vesikannun, asetteli siihen luonnonkukkia ja laski kannun pöydän keskelle kuluneen vahakangasliinan päälle. Hänen isänsä kastoi leipä-palaa kahvikuppiinsa ja pysähtyi kysymään: ”Tuliko valmista? Onko pesät suljettu tiiviisti?”

Eliane nyökkäsi ja kaatoi emalikkannusta kupin kahvia. Hän veti itselleen tuolin aamuauringon säteiden langetessa pöydälle.

”Kaikki on valmista. Onko Yves herännyt?”

”Ei vielä. Tiedäthän, millainen hän on lauantaiaamuisin”, isä sanoi ja teeskenteli paheksuvansa Elianen veljen laiskottelua.

”Meidän täytyy siirtää pesät pian. On huono juttu, jos mehiläiset eivät pääse päivän kuumetessa ulos.” Eliane kuljetti sormeaan valojuovaa pitkin, se oli nyt kirkkaampi – säteet ulottuivat jo kukkamaljakkoon ja kiipivät pikkuhiljaa pöydän päässä istuvaa isää kohti.

Elianen isä nyökkäsi, pyyhki viiksiään ryppyisellä nenäliinalla ja tunki liinan sitten takaisin sinisten haalareidensa taskuun.

”Tiedän.” Tuoli liikahti kivilattialla kirskahahtaen, kun Elianen isä työnsi sen syrjään ja nousi pystyyn. Hän oli pitkä ja roteva mies, joka oli raskaassa myllärin työssään saanut aina syödä vatsan täydeltä. ”Menen herättämään hänet.”

”Missä äiti on?” Eliane kysyi ja leikkasi viipaleen tuoreesta leivästä, joka lepäsi tammisella leikkuulaudalla isän tyhjäksi jääneen tuolin edessä.

”Hän meni katsomaan rouva Perret’tä. Rouvan supistukset alkoivat ilmeisesti viime yönä.”

”Kuulin, kun puhelin soi aamuyöllä. Oliko se hän? Mutta eikö rouvalla ole vielä kuukausi laskettuun aikaan...?” Eliane hiljeni pidellen leipäveistä kädessään.

Hänen isänsä nyökkäsi. ”Äitisi mielestä kyseessä on väärä hälytys. Tiedäthän sinä Elisabeth Perret’n – pelkää omaa varjoaankin.”

”Niin, mutta vauva on hänen ensimmäisensä”, Eliane muistutti isälleen lempeästi. ”Totta kai häntä jännittää.”

Isä nyökkäsi. ”Toivottavasti äitisi saa yrttijuomallaan hänet rauhoittumaan ja pienokainen maltaa pysyä aloillaan vielä pari viikkoa.”

Hän törkkäsi voirasian ja kirsikkahillopurkin Elianen suuntaan, ja Eliane kuunteli, miten puiset portaat narisivat isän tömistellessä yläkertaan herättämään Yvesin.

Kun Eliane näki äitinsä Lisetten taluttavan pyöränsä ladon vieressä olevan katoksen alle, hän nappasi leivän ja hillon mukaansa

ja meni äitinsä avuksi kantamaan tarvikelaukkua ja yrtti rohoilla lastattua koria, jotka tämä aina otti potilaskäynneille mukaan. Äiti oli Coulliacin kylän kättilö ja tunsu useimmat lähitieneen asukkaista.

”Miten rouva Perret voi?”

”Ihan hyvin, hänellä oli vain ilmavaivoja. Niin siinä käy, kun syö kerralla koko purkullisen suolakurkkua! Pari kuppia fenkoli- teetä helpotti vointia. Vaikuttaa siltä, ettei poika ole syntymässä vielä muutamaan viikkoon. Rouvan vatsa on korkealla, eikä vauva halua liikahtaa sieltä mihinkään. Tyypillinen poikalapsi!” Elianen äiti oli uskomattoman taitava arvaamaan tulevan vauvan sukupuolen. ”Pojista puheen ollen, missä veljesi on? Eikös hänen pitänyt tänä aamuna auttaa sinua ja isää siirtämään mehiläis pesät ennen kuin menet torille?”

Eliane nyökkäsi, laski korin tiskipöydälle ja tarttui kahvipan- nuun kaataakseen äidilleen kupillisen. ”Isä meni herättämään hänet.”

”Ja tässä hän on!” Yves julisti astuessaan huoneeseen, väläytti Elianelle hymyn ja halasi äitiään. ”Hän käy työhön heti kun on nauttinut *p'tit-déjinsä*.”

Kuusitoistavuotias Yves oli päättänyt koulunkäyntinsä kesällä ja nautti nyt täysin siemauksin myllyllä työskentelystä isänsä kanssa, sillä olihan se jokseenkin vapaampaa kuin koulussa aher- taminen. Hän oli äitiään ja kahta isosiskoaan pidempi, ja pak- sujen tummien kiharoidensa ja ystävällisen luonteensa ansiosta hän oli sangen suosittu ikätovereidensa keskuudessa. Viime aikoina myllyllä olikin vierailut yhä enemmän tyttöjä, jotka oli- vat tarjoutuneet vanhempiensa avuksi viemään viljasäkit jauhet- tavaksi ja hakemaan valmiit jauhot. Vaivihkaa he olivat vilkuil- leet Yvesiä, kun tämä heivasi painavat säkit isänsä kuorma-auton lavalle odottamaan kyytiä leipomoon.

Martinien auto eteni hitaasti Château Bellevuen jyrkkää hiekkatietä pitkin, ja Gustave yritti parhaansa mukaan väistää isoimmat kuopat, etteivät mehiläiset kimmastuisi. Pesät oli kiinnitetty tiukasti paikoilleen ja suojattu seljanlehdillä auringon paahteelta, ja kun ne lyhyen matkan jälkeen saapuivat uuteen kotiinsa muurin ympäröimään kartanon puutarhaan, Eliane ohjeisti isäänsä ja veljeään viemään ne muurin länsireunalle ja asettamaan itää kohti, missä nousevan auringon ensimmäiset säteet lämmittäisivät niitä joka aamu talven kylmimpinä kuukausina. Yläpuolella kohosi iso päärynäpuu, jonka oksat riippuivat lähes kypsien hedelmien painosta.

”Sinun on paras kiivetä takaisin autoon ja sulkea ikkunat”, Eliane sanoi Yvesille. ”Ne saattavat olla hieman hämillään uudesta kodistaan, ja tiedät kyllä, kuinka mielellään ne sinua pistävät!”

”En ymmärrä”, Yves nurisi. ”Sinulla ei aina ole edes verkkoa suojana, eivätkä ne ikinä pistä sinua.”

”Mehiläisillä on hyvä maku”, Gustave kiusoitteli noustessaan kuljettajan paikalle ja varmisti, että ikkuna oli kiinni.

Eliane avasi narut sulavin liikkein ja nosti varovasti puurimat lentoaukkojen edestä. Hetken päästä ensimmäiset mehiläiset ilmestyivät pohjakerroksen pienestä aukosta ilmapirran houkuttelemina ja lähtivät sitten lentoon pötkyräisen oloisina. Eliane katseli niitä hymyillen. ”Juuri niin – käykäähän tutkimassa paikkoja, *mes amis*. Ja palatkaa sitten tänne ja kertokaa tanssien tovereillenne, mistä mikäkin kukka löytyy. Täällä on teille hyvät apajat.”

Mehiläisiä alkoi jo kerääntyä rohtopurasruohon tummansinisien, tähdenmuotoisten kukkien luo, ja rohkeimmat yksilöt suristivat kohti kirkkaankeltaisina hohtavia maa-artistokkia kerätäk-

seen kukan keskellä lämpimänruskean siitepölyn seassa lymyvää mettä.

Herra kreivi seiso puutarhan portin edessä ja katseli ympärilleen hopeakahvaiseen kävelykeppiinsä nojaten. ”Hyvää huomenta, Eliane. Onko ne saatettu turvallisesti perille? Nehän näyttävät jo kotiutuneen tänne.”

Eliane hymyili iäkkäälle työnantajalleen. ”Kaikki on täydellistä. Täällä ylhäällä ei ole niin kostea kuin joen rannalla ja muurit antavat hyvän suojan. *Merci, monsieur.*”

”Mukava kuulla”, kreivi sanoi ja nyökkäsi. ”Ja Eliane: sana on jo kiirinyt, niin kuin näillä seuduilla on tapana. Monsieur Cortini, Château de la Chapellen *vigneron* on ottanut minuun yhteyttä. Hänen kälyllään on kuusi mehiläispesää, mutta tämä ei pysty reuman vaivaamien käsiensä takia enää huolehtimaan niistä. Monsieur Cortini oli kuullut, että sinä hoidat täällä mehiläispesäitä, ja tiedusteli, voisimmeko ottaa tänne kuusi lisää.”

Elianen lempeät, harmaat silmät – kirkastuvan aamun väriset – laajenivat hämmästyksestä ja ilosta. ”Yhdeksän pesää! Ajatella, kuinka paljon hunajaa ne voisivat tuottaa!”

”Luuletko, että täällä puutarhassa on riittävästi tilaa niille kaikille? Emmehän halua, että mehiläiset alkavat sotia keskenään.”

”*Mais oui, bien sûr.* Viemme uudet pesät hieman etämmälle minun mehiläisistäni, tuonne kauimpaan nurkkaan, ja käännämme pesät niin, etteivät lentoreitit risteä. Silloin kaiken pitäisi sujua hyvin.”

”Selvä. Cortinit käyvät juttelemassa sinulle tänä aamuna torikojulla, jotta voisitte sopia mehiläisten kuljetuksesta tänne.”

”Tuhannet kiitokset, herra kreivi. Ja tosiaan, minun pitääkin jo kiiruhtaa torille.”

Bellevuen kreivi kohotti kättään hyvästiksi, kun Martinien lava-auto kaarsi kukkulaa alas. Hän jäi vielä hetkeksi muurin